

MINDRE MEDDELELSER

Skestorke (*Platalea leucorodia* L.) ved Fælsted Kog.

Den 2. august 1948 så jeg 7 Skestorke (*Platalea leucorodia*) ved Fælsted Kog, der er den sydøstligste del af Nissum fjord, vest for Holstebro. De lettede på stor afstand, men slog atter ned i rørskovene efter at have fløjet nogle gange frem og tilbage. Senere på dagen fik jeg, da jeg lydløst stagede mig frem i en pram, et glimt at se af dem i kikkert, før de lettede.

Opsynsmand EJNAR GALSGAARD, Gørding, har meddelt mig, at der kom 2 Skestorke til Fælsted Kog allerede den 3. maj. Den 24. maj så han 10 i flok, hvilket er det største antal, der er set. Skestorkene blev set sidste gang ved fjorden den 8. august, og de har ikke ynglet der. Opsynsmanden har ikke før set sådanne gæster ved Fælsted Kog, til trods for at han har boet ved fjorden i ca. 25 år.¹⁾ ERNST TORP PEDERSEN.

Pirol (*Oriolus oriolus* (L.)) i Slipshavn Skov ved Nyborg.

Under et ferieophold på statsbanernes feriehjem på Knudshoved ved Nyborg så jeg den 28. juni 1948 4 Piroler (*Oriolus oriolus*), tre gamle hanner og en hun, siddende i toppen af et træ i udkanten af Slipshavn Skov langs vejen til Slipshavn. Jeg undersøgte skoven daglig de følgende 8 dage, men kun de første tre dage så jeg Pirolen, en enkelt han, der til gengæld var meget ivrig til at fløjte. Efter den 2. juli hverken hørte eller så jeg noget til Pirolen. Selv om man går efter lyden af en fløjtende han, er Pirolen meget vanskelig at få øje på, da den næsten altid bevæger sig i de øverste trækroner og fuldstændig falder sammen med de grønne blade.

Opsynsmanden paa statsbanernes feriehjem P. HANSEN fortalte, at han i 1947 og 1948 flere gange havde set Pirolen i træerne omkring feriehjemmet. THORVALD KJÆR.

Sortspætte (*Dryocopus martius* (L.)) i Grib Skov.

En Sortspætte blev iagttaget på en ekskursion i Grib Skov den 7. november 1948. VIBEKE TOBIESEN.

¹⁾ Ifl. meddelelse fra hr. THORVALD KJÆR har Skestorken formentlig ynglet 1948 i Selbjergvejle, idet et enkelt par gentagne gange blev iagttaget der under et besøg 1. 6. 1948. (Red.)

Rødben (*Tringa totanus* (L.)) ynglende på Bornholm.

I LØPPENTHIN's fortegnelse over Danmarks fugle, 1946, står om Rødbenen (*Tringa totanus*): Almindelig Ynglefugl i hele Landet med Undtagelse af Bornholm, hvor den nok kan ses faatalligt om Sommeren, men næppe ruger. — 9. juli 1929 fandt jeg en Rødben med dununger på stranden syd for Nexø. Dette sted er ideelt som yngleplads for Rødbenen. Jeg har desuden grund til at formode, at den også yngler ved Ølene, hvor jeg i yngletiden så en Rødben, hvis adfærd tydelig viste, at den havde yngel der. Men det lykkedes mig ikke at finde yngelen.

E. MADSEN.

Isfugl (*Alcedo ispida* L.) ved Bredevad sø.

En Isfugl (*Alcedo ispida*) blev iagttaget den 15. august 1948 Kl. 17 ved Bredevad sø (den første af Vestbirk-søerne fra Gudens kilde) flyvende i skovkanten i nærheden af slusen 1 m over vandfladen og ca. 4 m fra min båd.

E. NIELSEN.

Lomvie (*Uria aalge* (Pont.)) i Gilleleje havn.

Den 10. august 1948 havde jeg lejlighed til under et kort besøg i Gilleleje, i havnen at iagttage en Lomvie (*Uria aalge*) på en ca. 30-40 meters afstand. Lomvien dykkede ustandeligt i havnebassinet (under vandet i 20-30 sekunder ad gangen), og sås kun kort tid på vandoverfladen. Så vidt jeg kunde se, drejede det sig om en ungfugl af den blege race *U. a. albionis* With. under fældning til 2den vinterdragt, bl. a. var hage, strube og forhals, som den øvrige underside, renhvide.

CARL JOHAN OTTO.

Motacilla flava thunbergi Billb. i Stockholm.

I anslutning till HANS JOHANSENS avhandling "De Gule Vipstjerters (*Motacilla flava* L.) Systematik og Udbredelse", Dansk Orn. For. Tidsskr. 40, 2, p. 121—142 samt ARNE KLEMENTSSONS artikel "De svenska gulärlerasernas utbredning", Vår Fågelvärld, 5, 2, 1946, p. 80—83, får jag meddela följande.

Under sommaren 1947 iakttog jag i kikare på Ladugårdsgårde, i Stockholm nordöstra ytterområde, en gulärle-♂, som till färg och teckning fullständigt tycktes överensstämma med *Motacilla flava thunbergi*. Panna och hjässa voro blågråa, tyglar

och örontäckare blåsvarta. Superciliarstreck saknades. Teckningen kontrasterade skarpt mot de omkringboende gulärlornas (ca 20 par av utpräglad *Motacilla flava flava*-typ). Den mörkhuvade ♂ uppehöll sig inop revir tillsammans med ♀, som jag ej kunde skilja från en *flava*-♀, och deras uppträdande tydde på häkning.

Inom exakt samma revir har jag i år återigen påträffat två gulärlor ♂ och ♀, där ♂ genom färg och teckning skiljer sig från *flava*-typen. Hjässan är gråaktig som hos *flava* medan örontäckarna äro blåsvarta. Ögonbrynstreck synes på höger sida men är på vänster reducerat till en ljus fläck snett bakom ögat.

SVEN ARMINGTON.

En aberrant Gul Vipstjert (*Motacilla flava* L.).

I Zoologisk Museums samlinger findes som nr. 17611 en han af *Motacilla flava*, som ikke ligner de almindelige gule vipstjerter der ellers træffes i Danmark. Den er indsamlet d. 3. 5. 1891 af HECKMANN ved Frederiksholm teglværk ved København. Dr. FINN SALOMONSEN, der blev opmærksom på dens mærkelige farvetegning, overgav den til mig til beskrivelse.

Fuglen adskiller sig fra de almindelige *Mot. flava flava* L. hovedsagelig ved den gullige superciliarstriben, som hos de almindelige eksemplarer er hvid. Desuden har de grå øredækfjer et grøngulligt skær og på det ellers grå overhoved findes en del grøngullige fjer. Det sidste kendetegn findes ikke så sjældent på tidlige forårsfugle og kan tydes som rester af vinterdragten. Derimod har jeg ikke set eksemplarer af *M. f. flava* med en så udpræget gul superciliarstriben og heller ikke med det gullige overtræk på øredækfjerene.

Det er vanskeligt at afgøre om det bare drejer sig om et unormalt farvet eksemplar af *M. f. flava* eller om der kan være tale om en blanding mellem den engelske gulhovedede race *M. f. flavissima* (Blyth) og en almindelig *M. f. flava*. Det er ikke udelukket at sådanne krydsninger kan finde sted, da begge former findes ynglende på nogle kystområder i N.-Frankrig, Holland og Tyskland. Desuden er *M. f. flava* flere gange fundet ynglende i England.

HANS JOHANSEN.

Æg af Agerhøne (*Perdix perdix* (L.)) udruget i kogødning.

Da jeg den 11. juni 1948 havde fornøjelsen af at ledsage en klasse fra Odense seminarium i omegnen af Gamborg, havde vi en lille oplevelse af ejendommelig karakter.

På en græsmark i nærheden af et hegn fandt vi et helt og smukt æg af en Agerhøne (*Perdix perdix*), som næsten var helt begravet i en gammel, indtørret kokasse. Den buttede ende af ægget vendte skråt opad således, at en lille kvadrattomme af ægskallen var synlig over gødningen.

Da jeg tog ægget op, mærkede jeg, at det var temmelig varmt, vel nok lidt over den sædvanlige rugetemperatur. På kogødningens tørhed kunne vi se, at ægget havde ligget meget længe således, og for at vise selskabet indholdet, tog jeg min kniv og slog hul på det, men i stedet for en rådden masse, som vi havde ventet, afslørede sig en levende, næsten helt udviklet agerhønekylling, som pippede og bevægede vinger og fødder. Jeg vil tro, at der under normale rugeforhold ville have været en 5-6 dages rugning tilbage, måske dog kun 3-4. Fuglen var helt udviklet, men der lå lidt blod i ægget endnu.

Den eneste forklaring, jeg kan tænke mig på fænomenet, er: En Agerhøne har lagt et æg lige midt på græsset (det sker jo ikke så sjældent, at en fugl lægger et æg langt borte fra reden). En af kvierne i folden har så ved et tilfælde dækket ægget til med gødning, og det gode vejr, vi havde i perioden før den 11. juni i forbindelse med den fugtige varme i den dog noget porøse gødning, har bragt fosteret til udvikling.

Det var vel et forsøg værd at prøve, om almindelige hønseæg under lignende omstændigheder kunne udvikles, og hvilken rugetid der skulle til.

ERIK NØRGAARD.

En trækkende Lille Flagspætte (*Dryobates minor* subsp.).

Den 3. april 1947, på hvilken dag der foregik et stærkt småfugletræk henover Als, så jeg på nært hold her en Lille Flagspætte (*Dryobates minor*), der i støt bølgeflugt trak ganske lavt mod NNV over Egen Galgebakke. Fuglen var ikke større end en spurv og meget hvidspættet på oversiden.

OLAF BEHREND'S.

Fuglelivet på Hirsholmene og Knotterne 1948.

Besøget på Hirsholmene fandt sted 4. og 5. juni 1948 og gjaldt særlig en undersøgelse af den på Tyvholm værende koloni af Ride (*Rissa tridactyla*), der blev gjort til genstand for en nøjagtig optælling. Det viste sig herved, at antallet af reder nu er 159, hvilket er 20 mere end sidste år. Kun 2 af samtlige reder indeholdt hverken æg eller unger. Af de øvrige 157 reder indeholdt 56 udelukkende æg. Fordelingen var følgende: 6 reder med 1 æg, 44 reder med 2 æg og 6 reder med 3 æg. De resterende 101 reder indeholdt alle en eller flere unger, foruden i adskillige tilfælde æg. Ungerne fordelte sig således: 31 reder med 1 unge, 51 reder med 2 unger og 19 reder med 3 unger.

På Tyvholm ynglede iøvrigt ca. 400 par Splitterner (*Sterna sandvicensis*) samt Hættemåger (*Larus ridibundus*) i et så stort antal, at forsøg på skønsmæssig bedømmelse heraf blev opgivet. Der fandtes ingen Sølvmåger på Tyvholm. Med hensyn til forekomsten af Tejster (*Cephus grylle*) bemærkes, at 19 stk. sås svømmende ud for Tyvholm og ca. 30 stk. ud for Kjølpen.

På Kjølpen blev iøvrigt konstateret 1 par ynglende Sølvmåger (*Larus argentatus*). Antallet af Splitterner syntes at være større end sidste år.

Ved undersøgelsen af Græsholm fandtes på "Halen" en rede med 3 æg af Svartbag (*Larus marinus*). — Af Sildemåger (*Larus fuscus*) sås på Græsholm 2-3 par. Det blev dog ikke konstateret om fuglene ynglede. — Forekomsten af Sølvmåger blev anslået til 75-100 par. Ingen Splitterner fandtes på Græsholm.

På Hirsholm sås 2 Stenvendere (*Arenaria interpres*) (par?). Ifølge fyrmester WILSTER har et par Stenvendere haft rede i år på Hirsholm, men æggene forsvandt, formentlig taget af Krage, hvoraf en enkelt holdt til på Hirsholm.

Besøget på Knotterne havde først og fremmest til formål at undersøge antallet af ynglende Svartbage. Af denne art fandtes 23 reder med æg foruden en del tomme reder. Af Stenvendere sås 2 par (1 rede med 4 æg fundet). Splitterner ynglede i et antal af ca. 100 par, desuden adskillige par Fjordterner (*Sterna hirundo*), Sølvmåger og Stormmåger (*Larus camus*). Endvidere sås Hættemåger samt enkelte Sildemåger.

Den omstændighed, at der i år ikke fandtes en opsynsmand med fast ophold på Knotterne, havde bevirket, at ulovlige besøg og indsamling af æg havde fundet sted i vidt omfang, hvilket de mange nylagte kuld vidnede om. Det kan således anføres, at ingen af Splitterne ved besøget d. 8. juni havde unger, medens adskillige af de på Hirsholmene ynglende Splitterner havde unger allerede d. 4. s. m. Strandfoged JESPERSEN, med hvem jeg talte om sagen, var ganske klar over den omfattende ulovlige indsamling af æg, men beklagede, at det ikke var ham muligt at dæmme op imod uvæsenet ved de spredte inspektioner, som han foretog.

IB. HENRIQUES.

ANMELDELSER

FINN SALOMONSEN: Fuglebogen. Byens, Havens og Skovens Fugle. Med tavler af HENNING SCHEEL. (148 pp., 22 farvetavler). — J. FR. CLAUSEN, København 1948. Pris: 28.50 kr.

Atter har en dansk fuglebog set lyset, en bog, der både med hensyn til papir og tryk fremtræder i fornemt udstyr. Ganske i lighed med overlæge HELMS's kendte bøger er fuglene omtalt efter deres forskellige biotoper. I det foreliggende bind behandles således byens, havens og skovens fugle, og det er tanken at fortsætte med havets, kystens og strandens fugle for at slutte af med et bind om mosens, markens og søens fugle. Da mange fuglearter som bekendt forekommer i flere landskabstyper, er det ofte umuligt at placere dem på en tilfredsstillende måde, og det her skete udvalg er da også foretaget ret skønsomt. Navnlig vanskeliggøres det ved, at forf. under det noget heterogene begreb "byens fugle" bl. a. medtager en række arter, hvis typiske opholdssteder er sø og mose. Fra de fleste andre populære værker, der er udkommet herhjemme, adskiller "Fuglebogen" sig bl. a. ved at behandle samtlige arter, der er truffet her i landet samt ved at nævne adskillige racer uden dog som regel at give nogen nøjere beskrivelse af disse. Som det fremgår af indledningen skal bogen "tjene som hjælpemiddel ved indledningen af et fuglestudium", men også den mere erfarne ornitolog kan have stor nytte af den, idet den i koncentreret form giver de vigtigste morfologiske og biologiske karakterer. Begynderen, der først og fremmest ønsker en oversigt over de mere almindelige danske fugle, vil derimod snarest anse det for ret unødvendigt, at så sjældne og ganske tilfældige gæster som f. eks. Svane-gås, Hvidbrynet Løvsanger, Brunirisk og Karmindompap er medtaget i en populær håndbog af denne art.

I det foreliggende bind omtales ikke mindre end 132 arter. Hver art får kun ca. $\frac{1}{2}$ side tekst, affattet af FINN SALOMONSEN, men heri fremdrages de vigtigste kendetegn, de mest karakteristiske livsforhold samt oplysning-